

Prim. Radoslav Škarica, radiolog i hokejaš na travi

Eduard Hemar

• **Radoslav Škarica** rođen je 14. 10. 1925. u Šibeniku. Potječe iz ugledne šibenske obitelji koja se u tri generacije bavila vinogradstvom i vinarstvom. Njegovi roditelji Slavomir i Zorka, rođ. Kalik, također su bili rodom iz Šibenika. Prezime Škarica potječe s otoka Zlarina a prvi Škarica se doselio u Šibenik poslije 1600. godine. Tradiciju bavljenja vinogradstvom i vinarstvom započeo je njegov djed **Domenik - Dume Škarica** otvaranjem obiteljske vinarije 1870. u Šibeniku a nastavili su njegov otac i stric Dragoslav nakon smrti djeda 1911. Dali su obiteljskoj vinariji naziv Vinara braće Škarica, pok. Dume. Braća su nakon I. svjetskog rata proširili posao u novoj državi Kraljevini SHS/Jugoslaviji ali i u inozemstvu. Imali su vinarske podružnice u Zagrebu, Vukovaru, Ljubljani, Mariboru, Beogradu i Varšavi. Njihova vina su dobila brojne nagrade i priznanja na prestižnim vinarskim izložbama i sajmovima u zemlji i inozemstvu. U Zagrebu su braća Škarica imala tri trgovine na elitnim lokacijama u središtu grada – dvije u Ilici i jednu u Varšavskoj ulici.

Radoslav Škarica se s obitelji doselio u Zagreb sa šest godina (1932.) jer je njegov otac vodio podružnice za distribuciju vina i otvorio restoran Dverce. Završio je I. realnu gimnaziju 1945. i diplomirao na Medicinskom fakultetu u Zagrebu 1954. Sa sportom se počeo baviti sa 14 godina u gimnaziji. Trenirao je hokej na travi i nogomet na mjestu vratara. Kao subjunior učlanio se 1939. u Hrvatski športski klub Concordija u kojem je igrao hokej na travi a 1940. postao je član Hrvatskog akademskog športskog kluba (HAŠK) u kojem je igrao nogomet. U nogometu je ostao kratko (do 1942.) ali je zato hokeju na travi posvetio najbolje godine života i postigao iznimne rezultate kao sportaš, trener i sportski djelatnik.

Hokej na travi u Zagrebu ima dugu tradiciju. Počeci modernog hokeja na travi vezani su uz **Franju Bučara** (1866-1946), kojeg s pravom nazivaju ocem hrvatskog sporta. Za-

Ekipa Concordije koja je nastupila protiv reprezentacije Zagreba 15. XII. 1940. S lijeva: Miletić, Škarica, nepoznat, Füllepe, Tkalčić, Šplajt, Bucu (nadimak), Büchler, Šubat, Wintersteiger i Thompson

hvaljujući njegovom radu, Zagreb postaje centar i rasadnik mnogih sportova pa tako i hokeja na travi. Nakon povratka s tečaja u Pragu Bučar 1. listopada 1894. uvrštava hokej na travi u program tečaja za učitelje gimnastike za srednje škole, koji je trajao do 1. travnja 1896. Sam razvoj hokejskog sporta tekao je dosta sporo, tako da je prva javna utakmica odigrana 1908. u Samoboru između samoborskog Šišmiša i zagrebačke Concordije.

Potom je 1911. u Zagrebu odigrana i prva utakmica u kojoj su sudjelovale žene. U Zagrebu su prije I. svjetskog rata hokej na travi igrali sekcije HAŠK-a (osnovanog 1903.) i HŠK-a Concordia (osnovanog 1906). Godine 1914. počela je s radom i sekcija pri HLŠK-u Marathon (osnovanom 1913.). No dolazak rata je smanjio aktivnosti i nastaje stagnacija. Nakon rata, opet zahvaljujući Bučaru, dolazi do obnove hokejskih sekcija tako da je 1924. odigrana utakmica između Marathona i HAŠK-a. Novi uzlet hokeja na travi u Zagrebu počinje početkom 1930-ih kada svoju sekciju obnavlja HŠK Concordia. Tada se počinju održavati Prven-

stva Zagreba, na kojima sudjeluju Marathon i Concordia i s više ekipa. Iako je klub Marathon zaslužniji za obnovu i razvoj hokeja na travi u Zagrebu i Hrvatskoj, Concordia je imala u predratnom razdoblju bolje rezultate. Nakon osnivanja Jugoslavenskog hokej saveza 1936. u Zagrebu hokej na travi postaje službeni sport i na državnoj razini te se počinje igrati i Prvenstvo Jugoslavije. Uspostavom Banovine Hrvatske 1939. dotadašnje Prvenstvo Jugoslavije novim preustrojom hrvatskog sporta preraslo je u Prvenstvo Hrvatske, a uz Concordiju i Marathon počeo je nastupati i HAŠK. Od 1932. do 1940. Concordia je bila prvak Zagreba (1932. i 1934-1935.), prvak Jugoslavije (1936-1938.) i prvak Hrvatske (1939-1940.). Marathon je uspio osvojiti samo prvenstvo Zagreba 1933.

U mnogim publikacijama se pogrešno navodi da je Concordia bila prvak Jugoslavije od 1934. do 1940.; to nije bilo moguće najprije zato jer je Jugoslavenski savez osnovan tek 1936. a potom zbog preustroja sporta u Banovini Hrvatskoj.

Radoslav Škarica postao je 1939. član sekcije hokeja na travi HŠK-a Concordia, tada najboljeg hokejskog kluba u Hrvatskoj. Pošto je u klubu bila velika konkurencija, počeo je igrati u drugoj ekipi. Ubrzo se nametnuo dobrim igrama kao vratar i već je 1940. sa samo 15 godina nastupio s ekipom Concordije na susretu protiv reprezentacije Zagreba na kojem su pobijedili s 3:2. No ubrzo je došlo do rata u Jugoslaviji i raspada zajedničke države. Po uspostavi NDH nastao je u travnju 1941. velik paradoks s obzirom na hokej na travi. U novoj državi je u gotovo svim sportovima došlo do napretka a hokej na travi stagnirao. Koji su uzroci teško je danas utvrditi. Održano je samo jedno prvenstvo Hrvatske 1941., na kojem je opet bila najbolja Concordia. Dok je naprimjer nogometna reprezentacija Hrvatske u ratnom razdoblju imala 15 međunarodnih nastupa u

hokeju na travi hokejaška je zabilježila samo jedan nastup, 25. travnja 1942. u Rimu protiv Italije, i izgubila s 0:2. Sljedećeg je dana reprezentacija Zagreba pobijedila Rim s 1:0 a strijelac jedinog pogotka bio je Fedor Radoslav, jedan od najvećih imena u povijesti hrvatskog hokeja na travi. U Italiju je otputovao i Radoslav Škarica koji je tada imao 16 i pol godina. Nije nastupio ali je kao pričuvni vratar sudjelovao u tom jedinom međunarodnom nastupu za vrijeme rata.

Stvaranjem druge Jugoslavije 1945. rasformirani su gotovi svi zagrebački sportski klubovi iz predratnog i ratnog razdoblja. Među njima su bili Concordia i HAŠK. Po novom ustroju sporta osnivana su fiskulturna društva i tako su pri fiskulturnim društvima Dinamo i Zagreb osnovane sekcije hokeja na travi. Radoslav Škarica, kao i većina predratnih hokejaša Concordije, pristupio je FD-u Zagreb za koji je nastupao do 1948. Nezadovoljni s postojećim stanjem, predratni hokejaši Concordije pristupili su u jesen 1948. Sportskom društvu Jedinstvo iz Zagreba i osnovali su sekciju hokeja na travi. No već 7. travnja 1949. registrirali su Hokej klub Jedinstvo. Inicijatori za osnivanje novog kluba bili su Fedor Radoslav, Ivan Miletić, Franjo Lapajne, Abdon Fülepp i Radoslav Škarica, sve istaknuti predratni hokejaši na travi. Ubrzo 1950. dolazi do pokretanja prvenstva Jugoslavije u hokeju na travi i počinje zlatno razdoblje za Jedinstvo i Radoslava Škaricu koji je za taj klub nastupao do završetka studija

Hokejaši na travi Jedinstva iz Zagreba. S lijeva Franjo Lapajne, Radoslav Škarica i Željko Gavranović

1953. Škarica je kao vratar Jedinstva sudjelovao na prva četiri državna prvenstva od 1950. do 1953. i na sva četiri sa svojim klubom osvojio naslov prvaka Jugoslavije. Na prvom prvenstvu 1950. pobijedili su ispred Željezničara iz Karlovca, potom 1951. ispred ekipe Čukarički iz Beograda, pa 1952. ispred Marathona iz Zagreba koji je uspio obnoviti klub pod svojim starim imenom i, konačno, 1953. ponovo ispred Čuka-

ričkog iz Beograda. Osim navedenih klubova na tim prvim prvenstvima sudjelovali su i klubovi Električna centrala iz Subotice, Gradis iz Ljubljane, Rade Končar iz Zagreba i Ilirija iz Ljubljane. U toj prvoj zlatnoj generaciji Jedinstva nastupali su osim Škarice: **Željko Gavranović, Franjo Lapajne, Juranić, Boris Jeđut, Vladimir Rukavina, Abdon Fülepp, Fedor Radoslav, Mladen Mahen, Vladimir Jurčec, Ivan Miletić, Horvatinović, Leo Šooš, Mladen Rišlavy, Boris Feldman, Zdravko Černe, Vladimir Jurčec, Dragutin Peter, Ivica Černe, Crvenković i Finek.** Jedinstvo je i poslije, nakon prestanka igranja Škarice, nastavilo s uspjesima. Krajem 1952. u Zagrebu je osnovan Sportski hokej klub Concordia koji je na neki način nastavio predratnu tradiciju hokejaša HŠK-a Concordia. No od osnivača Jedinstva samo je Fedor Radoslav prešao u SHK Concordia. Treba svakako napomenuti da je Škarica sudjelovao i na prvoj utakmici reprezentacije Jugoslavije u travnju 1951. u Beču protiv Austrije. Iako je tu utakmicu Jugoslavija izgubila 0:1 upravo je Škarica bio jedan od najboljih pojedinaca i zaslužan da poraz nije bio veći.

Nakon što je završio igračku karijeru i odslužio vojni rok, za vrijeme specijalizacije od 1955. do 1960. bio je u Jedinstvu trener juniora i potom seniora te osvojio još pet naslova prvaka Jugoslavije. Bio je i savezni kapetan reprezentacije Jugoslavije od 1958. do 1960. U međuvremenu je zbog posla napustio Zagreb a nakon povratka 1965. ponovo je preuzeo tre-

Reprezentacija Jugoslavije u hokeju na travi 1951. Stoje s lijeva: V. Jurčec, Z. Šubat, M. Pffaf, nepoznat, A. Füllepp, M. Mahen i A. David. Čuče s lijeva: Purić, M. Rišlavy, R. Škarica, Ž. Gavranović, L. Šooš i Felt

**Radoslav Škarica (lijevo) u akciji;
do njega Alfred David na utakmici Austrija - Jugoslavija u Beču 1951.**

niranje prve ekipe Jedinstva do 1969. Stekao je zvanje saveznog suca u hokeju na travi. Kao sportski djelatnik bio je predsjednik Zagrebačkog saveza hokeja na travi i predsjednik Zbora sudaca Saveza za hokej na travi Jugoslavije. U hokeju na travi proveo je punih 30 godina a potom je zbog profesionalnih obveza morao napustiti sport svoje mladosti. Zanimljivo je da su zagrebački hokejaši na travi pokrenuli 1952. veteransko natjecanje pod imenom Cup veterana.

Održavano je do 1961. a brončana statua koja je kao prelazni poklon dodijeljivana pobjedniku napravljena je po predlošku fotografije Radoslava Škarice, vratara Jedinstva. Na taj je način, osim što je bio vrhunski igrač, trener i sportski djelatnik u hokeju na travi, dobio i dodatno priznanje od svojih suigrača.

Škarica je podjednako uspješan bio i u svojoj profesiji liječnika. Nakon završetka MEF-a u bio je u bolnici u Vinogradskoj od 1955. do 1959. na specijalizaciji iz radiologije kod prof. Silvija Kadrnke. Potom odlazi u svoj rodni grad Šibenik i od 1959. do 1965. je voditelj Odsjeka za radiologiju Medicinskog centa Šibenik.

Nakon povratka u Zagreb, od 1965. do 1970. voditelj je Rendgen kabineta Doma zdravlja Maksimir. Primarius je postao 1974. Od 1970. do odlaska u mirovinu 1991. radio je u KBC-u Zagreb na Rebru, gdje je do 1982. radio kao radiolog Zavoda za radiologiju a potom je do mirovine bio zamjenik predstojnika tog Zavoda.

Koautor je knjige "Radiološki atlas reumatskih bolesti" s Kristinom Potočki 1989. Dao je doprinos u Domovinskom ratu kao član Glavnog sanitetskog stožera Republike

Hrvatske. Dvadeset je godina bio predsjednik Društva Crveni križ Grada Zagreba (od 1993. do 2013.), potom je izabran za doživotnog počasnog predsjednika. Bio je tajnik Hrvatskog društva radiologa. Za začasnog člana Hrvatskog liječničkog zbora izabran je 24. veljače 1996. Odlukom predsjednika RH Franje Tuđmana dodijeljena mu je Spomenica domovinske zahvalnosti 27. svibnja 1997.

Bio je u braku od 1955. s **Ljubicom Plach** (1931-2007), višom medicinskom tehničarkom. Imali su kćerku Mirjanu, ud. Božičković (1959), profesoricu geografije i povijesti.

Škarica je izuzetno vitalan u svojoj 90-oj godini života. Iz njegove generacije hokejaša na travi živi su još dvojica njegovih suigrača i kolega po liječničkom zvanju.

To su dr. **Boris Blau** (1922.) i dr. **Zvonko Šubat** (1924.). Njih trojica su posljednji živi svjedoci bogate povijesti hrvatskog hokeja na travi u posljednjih 75 godina.

♦♦♦♦

Izv.: Arhiva prim. dr. Radoslava Škarice iz Zagreba, arhiva autora.

Lit.: Tko je tko u hrvatskoj medicini Who is who in croatian medicine, Zagreb, 1994; A. Galunić, 50 godina Hokej kluba Jedinstvo, Zagreb, 1998.

Primarius Škarica u svojoj radnoj sobi na Rebru kao zamjenik predstojnika Zavoda za radiologiju 1991.

